Ison-Britannian eroprosessi EU:sta Liikenne- ja viestintäsektori

E-jatkokirje EJ 16/2019 vp E-kirje E 125/2016 vp

Liikenne- ja viestintävaliokunta 1.10.2019

Liikenneneuvos Risto Saari

Neuvotteleva virkamies Maaria Mäntyniemi

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Liikenteen varautumisasetukset

- Maantieliikenteen varautumista koskeva asetus (2019/501)
- Lentoliikenteen perusyhteyksien turvaamista koskeva asetus (2019/502)
- Lentoliikenteen turvallisuutta ja lupien vastavuoroista hyväksyntää koskeva asetus (2019/494)
- Komission täytäntöönpanoasetus; lentoliikenteen turvatarkastukset (2019/413)
- Rautatieliikenteen varautumista koskeva asetus (2019/503)
- Kahden ensimmäisen asetuksen muuttamisesta on annettu asetusehdotukset, joilla asetusten voimassaoloaikaa jatkettaisiin aikaisemmin esitetystä lentoliikenteessä 24.10.2020 saakka ja tieliikenteessä 31.7.2020 saakka (E 34/2019 vp, LiV 18.9.2019 ja SuV 26.9.2019, yhtyneet valtioneuvoston kantaan).

Lentoliikenne

- Pyritään turvaamaan ns. peruslentoyhteydet: suorat lennot, ilmatilan ylilennot ja tekniset välilaskut.
- Myös jatkolentoyhteyksiä esimerkiksi Lontoon kautta voidaan markkinoida ja myydä Suomesta tietyin edellytyksin.
- Voimassa olevien lentoturvallisuuteen liittyvien lentolupien jatkuvuus turvattu siirtymäkaudella vastavuoroisuuden pohjalta.
- Tavoitteena välttää kaksinkertaiset turvatarkastukset; Britannian ilmailun turvaamisen taso tunnistettu unionin tasoa vastaavaksi
- Lisäksi on ratkaistava lentoliikenteen matkustajatietojen luovuttamista koskevat kysymykset Britannian EU-eron jälkeen.

Tieliikenne

- Tieliikenteessä väliaikaisen järjestelyn avulla kahdenväliset tavara- ja linja-autoliikenteen kuljetukset tarkoitus hoitaa pääsääntöisesti nykyisen EU-lainsäädännön puitteissa asetuksen voimassaolon ajan.
- Tavaraliikenteen kabotaasi on sallittu vain hyvin rajatusti.
- Lisäksi asetuksessa on väliaikaisjärjestely Irlannin tasavallan ja Pohjois-Irlannin väliseen säännölliseen linja-autoliikenteeseen. Turistibussikuljetukset esim. Suomen ja UK:n välillä tapahtuisivat eurooppalaisen Interbus-sopimuksen mukaisesti suunnilleen nykyiseen tapaan
- Asetuksen voimassaoloaikana ei voitaisi tehdä kahdenvälisten sopimuksia.
- Tavarakuljetuksille vaihtoehtoisena lupajärjestelynä ovat yleiseurooppalaiset ns. CEMT-luvat, joita Suomella on riittävästi UK:n kuljetuksiin, mukaan lukien läpiajo Irlannin tasavaltaan.

Rautatieliikenne

- Suoraa rautatieliikennettä vain Iso-Britannian ja Irlannin ja kanaalitunnelin kautta Ranskan välillä.
- Näiden maiden välillä solmittava kahdenväliset sopimukset.
- Suorassa kansainvälisessä rautatieliikenteessä sovelletaan EU-lainsäädäntöä ja sen mukaisia lupaedellytyksiä.

Viestintäsektori

- Muun muassa verkkovierailu (roaming)
  - Britannian EU-eron jälkeen EU:n yhteiset roaming-säännökset eivät koske enää UK:ta.
  - Operaattorit informoivat kuluttajia matkapuhelimen käytön maksuista Britanniassa.

Johtopäätökset

- EU:n puolelta pyritty varautumaan Britannian sopimuksettomaan eroon EU:sta.
- Lentoliikenteeseen kohdistuvat suurimmat vaikutukset liikennesektorilla.
- Katse kuitenkin tärkeää suunnata jo tulevaan eli eron jälkeiseen aikaan ja EU-tasolla päätettävä, neuvotellaanko EU-tason sopimus tulevista lentoliikennesuhteista UK:n kanssa vai neuvotteleeko jokainen jäsenvaltio oman sopimuksen.
- Suomelle tärkeää, että tuleva sopimus turvaa jatkossa mahdollisimman hyvin toimivat ja joustavat lentoyhteydet (ml. jatkolentoyhteydet).
- Varautumisasetusten määräaikojen pidennyksistä ministeriön kanta E-kirjeessä E 34/2019 vp on yhtenevä tämän E-jatkokirjeen kanssa